

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7Cdo/29/2023                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 5718200512                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 29.05.2024                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Lubor Šebo               |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2024:5718200512.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. E. F., narodenej XX. E. XXXX, L., Y. XX, zastúpená JUDr. B. H., narodenou XX. R. XXXX, H., Y. XX/A, proti žalovaným 1/ K. F., narodenej XX. H. XXXX, Y., 2/ A. K., narodenému XX. R. XXXX, H., H. XX, 3/ C. K., narodenej XX. C. XXXX, H., H. XX, žalovaní 2/ a 3/ právne zastúpení advokátskou kanceláriou LEGAL & CORP s.r.o., Bratislava, Gajova 11, IČO: 47237325, o vypratanie nehnuteľností, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 5C/7/2018, o dovolaní žalovaných 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/79/2022 z 03. novembra 2022, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 12. augusta 2021 č. k. 5C/7/2018-306 uložil žalovaným 2/ a 3/ spoločne a nerozdielne, bez nároku na bytovú náhradu, vypratať nehnuteľnosti špecifikované vo výrokovej časti rozhodnutia, do 15.- tich dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok I.), žalobkyňi priznal voči žalovaným 1/ až 3/ právo na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.).

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplynulo, že po doručení uznesenia Krajského súdu v Žiline (pozn. odvolacieho súdu: ktorým bol zrušený v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 5C/7/2018-206 zo dňa 01. júla 2020) stranám sporu, bolo vo veci vytýčené pojednávanie na deň 29.04.2021. V žiadosti zo dňa 19.04.2021, doručenej súdu dňa 22.04.2021, požiadali žalovaní 1/ až 3/ o odročenie pojednávania s poukazom na opatrenia prijaté v súvislosti so zabránením šírenia COVID-19 a ďalšie protipandemické opatrenia. Žiadosť odôvodnili vyšším vekom a zdravotným stavom žalovaných 2/ a 3/ a zhoršeným psychickým stavom žalovanej 3/. Z uvedených dôvodov potom súd prvej inštancie pojednávanie odročil na ďalší termín. Žiadosťou zo dňa 07.06.2021 žiadali žalovaní 1/ až 3/ opätovne o odročenie pojednávania vytýčeného na 10.06.2021, keď ako dôvod uviedli zhoršený zdravotný stav

žalovanej 3/, ktorý si vyžadoval liečbu a neustálu lekársku starostlivosť, keď k žiadosti bola pripojená lekárska správa od psychiatricky MUDr. R. L., ktorá v nej uviedla, že žalovaná 3/ je v liečbe psychiatrickej ambulancie pre bipolárnu afektívnu poruchu a účasť žalovanej 3/ na pojednávaní neodporučila. Po pojednávaní vytýčenom na deň 10.06.2021 súd prvej inštancie požiadal žalovanú 1/ a žalovaného 2/ o zdôvodnenie svojej neúčasti na pojednávaní, nakoľko dôvody, ktoré v ospravedlnení uviedli, sa týkali výlučne zdravotného stavu žalovanej 3/, pričom títo si zásielky neprebrali a na výzvu súdu nereagovali. Súčasne bola súdom prvej inštancie dotazovaná psychiatricka žalovanej 3/ MUDr. R. L., ktorá súdu v podaní zo dňa 07.07.2021 oznámila, že žalovaná 3/ je v liečbe psychiatra od roku 1992 pre bipolárnu afektívnu poruchu a jej zdravotný stav je z dlhodobého hľadiska značne nepriaznivý s tým, že aktuálne sa zdravotný stav stabilizuje a podľa aktuálneho stavu by bolo možné menovanú vypočúť v priebehu mesiaca. Na základe informácie od psychiatricky žalovanej 3/ súd vytýčil vo veci pojednávanie na deň 12.08.2021, pričom žalovaní 2/ a 3/ boli predvolaní z adresy ich trvalého bydliska a súdnu zásielku si neprevzali a pojednávania sa nezúčastnili. Žalovaná 1/ bola predvolaná z adresy totožnej ako žalovaní 2/ a 3/, pričom predvolanie jej doručené nebolo a pojednávania sa nezúčastnila. Splnomocnená zástupkyňa žalobkyne na pojednávaní uviedla, že situácia sa doposiaľ nezmenila, pričom žalovaní nekontaktovali žalobkyňu, a preto žiadala súd, aby rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

1.2. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaní boli predvolaní z adresy ich bydliska, kde si na predchádzajúce pojednávanie riadne preberali predvolania, pričom na pojednávanie konané dňa 12.08.2021 si žalovaní zásielky neprevzali a ostali im uložené bez vyzdvihnutia, čo pokladal súd prvej inštancie za doručenie pri zohľadnení fikcie doručovania. Nakoľko potom boli splnené všetky zákonné podmienky pre rozhodnutie vo veci rozsudkom pre zmeškanie, súd prvej inštancie takýmto spôsobom vo veci rozhodol. Konštatoval, že v súlade s § 274 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobkyňa navrhla na pojednávaní rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, žalovaní sa nedostavili na pojednávanie, boli riadne a včas predvolaní, v predvolaní bolo poučenie o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a aj pokiaľ si tento termín pojednávania neprevzali, tak v predchádzajúcich predvolaniach sa rovnaké poučenia o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie nachádzali, a teda žalovaní o tom boli riadne poučení. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že po rozhodnutí odvolacieho súdu neboli zo strany žalobkyne a ani žalovaných 1/ až 3/ predložené žiadne nové dôkazy, a preto po zistení skutkového a právneho stavu vyhovel žalobe, pretože mal preukázané, že žalovaní 2/ a 3/ bývajú v rodinnom dome, ktorý nevlastnia, nakoľko ho previedli na dcéru a táto ho predala žalobkyni. Pretože žalovaní 2/ a 3/ nemali žiadny právny titul užívania rodinného domu vo vlastníctve žalobkyne a nedošlo ani k uzavretiu nájomnej zmluvy medzi stranami sporu a ani k prezentovanému možnému spätnému odkúpeniu nehnuteľnosti, či už dcérou žalovaných 2/ a 3/ alebo samotnými žalovanými 2/ a 3/, súd prvej inštancie dospel k záveru, že je dôvodné žalobe vyhovieť. Vo vzťahu k žalovanej 1/ poukázal na to, žalobkyňa zobrala žalobu voči nej späť, keď o späťvzati bolo právoplatne rozhodnuté v poradí prvým rozsudkom (rozsudkom č. k. 5C/7/2018-206 zo dňa 01. júla 2020), pričom výroková časť rozsudku, týkajúca sa zastavenia konania voči žalovanej 1/, nebola napadnutá odvolaním.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 11Co/79/2022 z 03. novembra 2022 rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil (výrok I.) a žalobkyni voči žalovaným 2/ a 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. Odvolací súd mal preukázané, že žalovaným 2/ a 3/ bolo doručované predvolanie na pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 12.08.2021, na ktorom bol vyhlásený odvolaním napadnutý rozsudok, keď zásielky obsahujúce predvolanie na toto pojednávanie boli dané na poštovú prepravu dňa 14.07.2021 s tým, že žalovaným 2/ a 3/ boli predmetné zásielky zaslané na adresu H., XXX XX H. - J., Slovenská republika. Zásielke obsahujúcej predvolanie na pojednávanie na deň 12.08.2021 adresovanej žalovanému 2/ bolo pridelené podacie číslo R a z informácie o doručovaní vyplýva, že sa jednalo o úradnú zásielku so službou opakované doručenie, pričom uvedená zásielka nebola žalovanému 2/ doručená z dôvodu, že si zásielku neprevzal v odbernej lehote. Zásielke obsahujúcej predvolanie na pojednávanie na deň 12.08.2021 adresovanej žalovanej 3/ bolo pridelené podacie číslo R a z informácie o doručovaní vyplýva, že sa jednalo o úradnú zásielku so službou opakované doručenie, pričom uvedená zásielka nebola doručená žalovanej 3/ z dôvodu, že si ju neprevzala v odbernej lehote. V prípade obidvoch žalovaných 2/ a 3/ sa teda jednalo o úradnú zásielku, ktorá bola korešpondenciou určenou do vlastných rúk

účastníkom v konaní pred orgánmi verejnej moci. Žalovaným 2/ a 3/ boli zásielky obsahujúce predvolanie na pojednávanie zo dňa 12.08.2021 doručované na adresu prezumovanú § 106 ods. 1 CSP, keď žalovaní 2/ a 3/ sa na uvedenej adrese preukázateľne zdržiavali, túto adresu uvádzali na svojich podaniach adresovaných súdu, vrátane odvolania proti napadnutému rozsudku, ako aj plnej moci udelenej svoju právnomu zástupcovi, keď navyše sa jednalo o adresu bydliska v nehnuteľnosti (rodinnom dome), ktorej vypratania sa žalobkyňa v spore domáhala, a ktorú žalovaní 2/ a 3/ označujú v samotnom odvolaní ako svoje obydlie. Z uvedeného bola potom zrejmá vôľa žalovaných 2/ a 3/, aby im boli doručované súdne písomnosti na túto adresu a ich adresa hlásená v registri obyvateľov (Mesto H.) má z uvedených dôvodov iba evidenčný charakter.

2.2. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukázal na § 111 ods. 1 CSP, podľa ktorého do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“); údaje v doručke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručka je verejnou listinou. Ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie (porovnaj § 111 ods. 3 CSP). Odvolací súd sa potom stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o riadnom a včasnom doručení predvolania na predmetné pojednávanie žalovaným 2/ a 3/, keďže (napriek tomu, že si žalovaní 2/ a 3/ neprevzali zásielky obsahujúce predvolanie na pojednávanie zo dňa 12.08.2021) uvedené zásielky boli menovaným doručené v zmysle zákonnej fikcie prezumovanej § 111 ods. 3 CSP.

2.3. Námietky žalovaných 2/ a 3/ spočívajúce v nesplnení podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ktoré malo spočívať v tom, že im do poštovej schránky nebolo uložené oznámenie o uložení zásielky (pričom podľa ich tvrdenia by si v opačnom prípade predmetné zásielky prevzali), odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Zo súdneho spisu vyplývalo, že predmetné zásielky boli žalovaným doručované prostredníctvom poštového podniku aj reálne, nakoľko im boli pridelené vyššie uvedené podacie čísla, pričom uvedené zásielky boli doručované so službou „opakované doručenie“, a to tak žalovanému 2/, ako aj žalovanej 3/. Žalovaným 2/ a 3/ bol poštovým doručovateľom vykonaný pokus o doručenie predvolania na pojednávanie (príp. z dôvodu neúspešného pokusu o doručenie muselo byť vykonané oznámenie o uložení zásielky celkovo dvakrát vo vzťahu k žalovanému 2/ a dvakrát vo vzťahu k žalovanej 3/), pričom žalovaní 2/ a 3/ si na uvedenej adrese (iné) súdne zásielky aj preberali. Pokiaľ žalovaní 2/ a 3/ z dôvodu, že „nie je v ich možnostiach túto skutočnosť preukázať“, navrhli, aby súd požiadal poštového doručovateľa o identifikáciu zásielok a potvrdenie skutočnosti, či im boli zásielky aj reálne v uvedenom období doručované, odvolací súd poukázal na to, že v konaní bola jednoznačne preukázaná existencia doručovaných zásielok, ktorým boli pridelené aj podacie čísla zásielok. Žalovaní 2/ a 3/ (ktorých zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať „závalu“ v doručovaní) ako adresáti poštových zásielok mohli urobiť reklamáciu doručovania predmetných zásielok za účelom preukázania vady v doručovaní, ktorú by bol poštový podnik v zmysle reklamačného poriadku vydaného v súlade s § 28 zákona č. 324/2011 Z.z. o poštových službách povinný vybaviť. Žalovaní, napriek tomu, že boli v odvolacom konaní zastúpení právny zástupcom, uvedené bez uvedenia akýkoľvek dôvodov nevykonali. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že žalovaní 2/ a 3/ spolu s odvolaním proti rozsudku súdu prvej inštancie podali (z rovnakého dôvodu) aj návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, tento návrh bol súdom prvej inštancie zamietnutý a žalovaní 2/ a 3/ (napriek tomu, že v konaní sú zastúpení kvalifikovaným právny zástupcom) odvolanie voči tomuto rozhodnutiu súdu prvej inštancie nepodali.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 2/ a 3/ (ďalej aj „dovolatelia“), ktoré vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Žalovaní navrhli dovolaciemu súdu zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na nové konanie. Dovolatelia zároveň podali návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 1 CSP.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces namietajú v súvislosti s tým, že odvolací súd nesprávne posúdil splnenie podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Žalovaní poukázali na to, že keďže zásielka s predvolaním na pojednávanie dňa 12.08.2021 v skutočnosti doručená žalovaným 2/ a 3/ nebola (fikcia doručenia), nemali možnosť sa oboznámiť s jej obsahom a teda nemohli byť poučení o následku nedostavenia sa na pojednávanie vytýčené na 12.08.2021 v zmysle § 274 CSP. Žalovaní 2/ a 3/ teda neboli poučení o následku konkrétneho právneho úkonu, a teda nebola splnená zákonná podmienka na rozhodnutie súdu rozsudkom pre zmeškanie. Dovolatelia sa nestotožnili s konštatovaním odvolacieho súdu, že v predchádzajúcich predvolaniach sa nachádzalo rovnaké poučenie o možnosti rozhodnúť

rozsudkom pre zmeškanie. Podľa nich sa poučenie vzťahuje na konkrétny právny úkon, ktorého následky sú špecifické pre daný úkon. Skutočnosť, že dovolatelia preberali predvolania súdu na predchádzajúce pojednávania, ktorých obsahom bolo poučenie o následkoch nedostavenia sa, nie je dostačujúce na to, aby dovolatelia boli riadne poučení o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie dňa 12.08.2021. Zároveň do pozornosti najvyššiemu súdu dovolatelia dali ustálenú rozhodovaciu prax (I ÚS 233/2019, 7Cdo/326/2021) v zmysle ktorej, aj keď sú kumulatívne splnené všetky formálne predpoklady, súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie - ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé. Vzhľadom na uvedené poukázali na to, že sú vyššieho veku, žalovaná 2/ je v liečbe psychiatra a predmetom sporu je vypratanie nehnuteľností, ktorú dovolatelia obývajú. Do pozornosti dali aj to, že sú od začiatku súdneho procesu aktívni a súčinní a zároveň si plnili svoje povinnosti strán sporu riadne a včas reagovať na predvolania súdu.

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu vyjadrila a navrhla, aby najvyšší súd dovolanie žalovaných 2/ a 3/ zamietol a dovolateľom nepriznal trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

6. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017,

2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie žalovaných, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočnosti (bod 3.1)

10. Žalovaní 2/ a 3/ vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP de facto tým, že odvolací súd v spojení so súdom prvej inštancie nesprávne posúdili splnenie podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, keďže nebola zohľadnená skutočnosť, že dovolateľom nebolo fakticky doručené predvolanie a neboli poučení o následkoch nedostavenia sa na pojednávanie.

11. Podľa § 274 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

12. Dovolací súd uvádza, že sa nemožno stotožniť s namietanou vadou zmätočnosti žalovaných 2/ a 3/, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie (in concreto neboli poučení o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie). Vo vzťahu k uvedenému najvyšší súd uvádza, že boli kumulatívne splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 274 CSP. V danej veci je nesporné, že predmetom konania bola žaloba na vypratanie nehnuteľností, ktorá sa posudzuje ako žaloba na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP. Žalovaní 2/ a 3/ boli riadne a včas predvolaní na pojednávanie dňa 12. augusta 2021 aj v predmetnom predvolaní boli zároveň poučení o následkoch nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie (č. l. 300). Žalovaní 2/ a 3/ neospravedlnili svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami. Žalobkyňa prítomná na pojednávaní navrhla vydať rozsudok pre zmeškanie, ktorému návrhu súd prvej inštancie vyhovel a na pojednávaní dňa 12. augusta 2021 vyhlásil rozsudok pre zmeškanie žalovaných, majúci za to, že boli kumulatívne splnené zákonné podmienky v zmysle § 274 CSP. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaným 2/ a 3/ bolo predvolanie na pojednávanie dňa 12. augusta 2021 riadne a včas doručené formou zákonnej fikcie (§ 111 ods. 3 CSP), nakoľko sa žalovaným nepodarilo doručiť písomnosti na adresu podľa § 106 CSP, pričom písomnosť (predvolanie na pojednávanie) sa považovala za doručenú dňom vrátenia nedoručenej zásielky, aj v prípade ak sa o tom dovolatelia nedozvedeli (č. l. 300). Zo zákonného ustanovenia § 274 CSP vyplýva, že vydaniu kontumačného rozsudku musí predchádzať poučenie súdu doručené príslušnej strane sporu o následkoch nesplnenia príslušnej procesnej povinnosti (dostať sa na pojednávanie). Pri rozsudku pre zmeškanie pre neúčast' na pojednávaní § 274 písm. a) CSP predpisuje, že toto poučenie musí byť obsiahnuté „v predvolaní na pojednávanie". Dovolateľom bolo riadne a včas doručené predvolanie na pojednávanie v zmysle zákonnej fikcie, v ktorom sa priamo nachádzalo poučenie o možnosti vydať rozsudok pre zmeškanie (č. l. 300). Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uvádza, že za porušenie práva na spravodlivý proces nemožno považovať to, že sa dovolatelia fakticky neoboznámili s poučením o následkoch nedostavenia sa, resp. vydania rozsudku pre zmeškanie v predvolaní, keďže v zmysle zákonného ustanovenia § 274 CSP boli v predvolaní, ktoré bolo doručené v zmysle zákonnej fikcie podľa § 111 ods. 3 CSP (písomnosť sa považovala za doručenú, dňom vrátenia nedoručenej písomnosti), poučení o následkoch nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Podľa dovolacieho súdu teda faktické neoboznámenie sa s predmetným poučením, v prípade ak bolo predvolanie na pojednávanie doručené formou zákonnej fikcie v zmysle § 111 ods. 3 CSP, nemožno považovať za nesplnenie podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 274 CSP.

13. Dovolatelia namietajú zároveň príliš formalistický prístup súdov nižšej inštancie pri posudzovaní podmienok pre vydanie kontumačného rozsudku. S poukazom na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 233/2019 uvádzajú, že ani v prípade, ak sú kumulatívne splnené všetky formálne zákonné predpoklady, súd nemusí vydať rozsudok pre zmeškanie, ak by jeho vydanie bolo zjavne nespravodlivé. Poukázali na to, že sú vyššieho veku, žalovaná 2/ je v liečbe psychiatra a predmetom sporu je vypratanie nehnuteľností, ktorú dovolatelia obývajú. Do pozornosti dali aj to, že sú od začiatku súdneho procesu aktívni a súčinní a zároveň si plnili svoje povinnosti strán sporu riadne a

včas reagovať na predvolania súdu.

14. Z rozhodovacej činnosti nielen Ústavného súdu Slovenskej republiky, ale aj dovolacieho súdu v ostatnom období je zrejmé, že čisto gramatický výklad a formálne naplnenie podmienok vydania rozsudku pre zmeškanie bez rešpektovania individuálnych okolností prípadu za určitých okolností skutočne neobstojí. Nemožno však úplne opomenúť zákonné znenie ustanovenia § 274 CSP, formulácia ktorého je jednoznačná a v prípade kumulatívneho splnenia zákonných podmienok ukladá súdu povinnosť vydať kontumačný rozsudok. Treba mať tiež na pamäti, že nerešpektovanie obsahu jednoznačne formulovanej procesnej normy môže narážať na ústavný princíp legality výkonu štátnej moci v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, preto nevydanie kontumačného rozsudku napriek splneniu zákonných podmienok treba považovať za výnimočný procesný postup, ktorý má vždy zohľadňovať mimoriadne okolnosti konkrétneho prípadu. Napokon aj z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplývajú určité kritériá, existencia ktorých podmieňuje dovolateľom uvádzaného rozširujúceho výkladu príslušných ustanovení CSP, ktoré súvisia najmä s doterajším správaním strany, v neprospech ktorej má byť rozsudok pre zmeškanie vydaný, stavom dokazovania, resp. s procesným štádiom konkrétneho sporu. V danom prípade žalovaní 2/ a 3/ sa na žiadnom pojednávaní nezúčastnili, v konaní boli nečinní, nepodávali žiadne návrhy na riešenie sporu, nevyjadrili sa k návrhom žalobkyne, že im poskytne bývanie. Z obsahu súdneho spisu nevyplývajú žiadne výnimočné okolnosti, na základe ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že vydanie kontumačného rozsudku v predmetnom prípade mohlo mať za následok porušenie práva žalovaných 2/ a 3/ na spravodlivý proces. Samotná skutočnosť, že právna úprava rozsudku pre zmeškanie je pomerne prísna a má závažné následky pre stranu, ktorá zmešká pojednávanie, nemôže byť dôvodom, aby súdy bez preukázania výnimočných okolností konkrétneho prípadu postupovali v rozpore s dikciou zákona.

15. Dovolatelia mali za to, že ich vyšší vek, psychiatrická diagnóza žalovanej 2/, predmet sporu (vypratanie ich obydľia), ako aj to, že boli od začiatku sporu aktívni a súčinní, znamená automaticky neprípustnosť vydania kontumačného rozsudku. S takýmto výkladom ustanovenia § 274 CSP však nemožno podľa názoru dovolacieho súdu súhlasiť. Ustanovenie § 274 CSP okrem procesných podmienok vyžaduje kvalifikované ospravedlnenie neprítomnosti strany, keď normuje, že neúčast' na pojednávaní je potrebné ospravedlniť nielen včas, ale aj vážnymi okolnosťami, pričom povinnosť preukázať existenciu týchto okolností majú žalovaní, ktorí ich tvrdia. Opačný výklad by znamenal prípustnosť akýchkoľvek neodôvodnených obštrukcií zo strany sporových strán, eliminovanie ktorých inštitút kontumačného rozsudku práve sleduje. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol súd prvej inštancie uznesením č. k. 5C/7/2018 - 354 tým, že návrh zamietol a poukázal na to, že žalovaní 2/ a 3/ nepreukázali, že by pojednávanie vo veci zmeškali z ospravedlniteľného dôvodu, pričom žalovaní 2/ a 3/ (zastúpení advokátom) odvolanie voči tomuto rozhodnutiu súdu prvej inštancie nepodali.

16. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že postupom súdov nižšej inštancie nebolo žalovaným 2/ a 3/ odňaté právo na spravodlivý proces. Nie je možné prijať záver o formálnosti rozhodovania v danom prípade, oba nižšie súdy správne vychádzali z platnej procesnej úpravy a svoje rozhodnutie i dostatočne odôvodnili.

17. Keďže dovolatelia neopodstatnene namietajú, že súd nesprávnym procesným postupom im znemožnil uskutočňovať ich patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP, najvyšší súd dovolanie žalovaných 2/ a 3/ ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietol.

18. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.